

Pojistný sektor

Veřejnoprávní regulace pojištnictví

- Pojištnické právo
- **Zákon č. 277/2009 Sb., o pojištnictví;**
- **Zákon č. 38/2004 Sb., o pojištnovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojištnovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí) /ZPZL/**

Zákon o pojišťovnictví

1. **implementuje** příslušné předpisy Evropská unie
2. **navazuje** na přímo použitelný předpis Evropské unie
3. **upravuje:**
 - a) provozování pojišťovací činnosti,
 - b) provozování zajišťovací činnosti,
 - c) výkon dohledu v pojišťovnictví.

Působnost

- Tuzemci
- Cizozemci na základě principu single passport (EU, EEA)
- Cizozemci z třetích zemí

Negativní vymezení působnosti 1/2

- nemocenské pojištění,
- důchodové pojištění,
- penzijní připojištění se státním příspěvkem,
- důchodové spoření,
- doplňkové penzijní spoření,
- zaměstnanecké penzijní pojištění,
- úrazové pojištění zaměstnanců,
- veřejné zdravotní pojištění.

Negativní vymezení působnosti 2/2

Činnost:

- **Vzájemných pojišťoven** = pojišťovny vykonávající svoji činnost na principu vzájemnosti, u kterých se plnění mění podle dostupných zdrojů a které vyžadují, aby každý z jejich členů platil stejný příspěvek,
- **Garančního systému finančního trhu,**
- **Garančního fondu obchodníků s cennými papíry,**
- **Institucí jiných než pojišťoven** podle §2/2 Zpoj, (asistence)
- **uskupení bez právní osobnosti spočívající v poskytování vzájemného zabezpečení pro své členy,** a to bez povinnosti platit pojistné nebo vytvářet technické rezervy.

Pojišťovací činnost

- **přebírání pojistných rizik na základě uzavřených pojistných smluv a plnění z nich,**
- součástí pojišťovací činnosti:
 - a) činnosti přímo vyplývající z povolené pojišťovací činnosti, zejména činnosti související se vznikem pojištění a jeho správou – správa pojištění = opečovávání pojistného kmene
 - b) **likvidace pojistných událostí,**
 - c) poskytování **asistenčních služeb,**
 - d) investování,
 - e) uzavírání smluv pojišťovnou se zajišťovnami o zajištění závazků pojišťovny vyplývajících z jí uzavřených pojistných smluv a
 - f) **zábranná činnost** = činnost směřující k předcházení vzniku škod a zmírňování jejich následků.

Zajišťovací činnost

- přebírání pojistných rizik na základě uzavřených **zajišťovacích smluv**, = zajišťovna se zavazuje poskytnout pojišťovně ve sjednaném rozsahu plnění, nastane-li nahodilá událost ve smlouvě blíže označená, a pojistitel se zavazuje platit zajistiteli **zajistné** = ve smlouvě určená část pojistného z pojistných smluv uzavřených pojistitelem, které jsou předmětem této smlouvy,
- plnění ze zajišťovacích smluv,
- uzavírání zajišťovacích smluv mezi **zajistiteli**, přičemž součástí zajišťovací činnosti jsou činnosti přímo vyplývající z povolené zajišťovací činnosti, zejména:
- činnosti související se vznikem zajištění a jeho správou,
- investování,
- poskytování statistického nebo pojistněmatematického poradenství v pojišťovnictví,
- analýza a průzkum pojistných rizik,
- činnost holdingové osoby a činnosti ve finančním sektoru podle zákona upravujícího doplňkový dohled nad finančními konglomeráty.

Dohled

- orgán dohledu nad pojišťovnictvím – **Česká národní banka**
- Integrovaný dohled nad finančním trhem - 57/2006 Sb.

Pojišťovna

- Tuzemská pojišťovna – povolení ČNB
- Pojišťovna z jiného členského státu EU nebo EEA
 - a) na základě práva zřizovat pobočky
 - b) nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby.
- Pojišťovna z třetího státu – povolení ČNB /- smlouva.

Shoda faktického sídla a dohledu

Zákaz tržní diskriminace

Zajišťovna

- Tuzemská zajišťovna – povolení ČNB
- zajišťovna z jiného členského státu EU nebo EEA
 - a) na základě práva zřizovat pobočky
 - b) nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby.
- zajišťovna z třetího státu – povolení ČNB /- smlouva.

Shoda faktického sídla a dohledu

Zákaz tržní diskriminace

Principy týkající se subjektů

- Jednotný pas
- Mezinárodní součinnost a spolupráce institucí dohledu
- Informační mechanismy mezi institucemi dohledu v rámci EEA

Tuzemská pojišťovna

- Povolení k provozování pojišťovací činnosti
- Uděluje ČNB
- Podmínky § 15 a násl. ZPoj09
- Forma: A.S. nebo družstvo
- Základní kapitál: podle pojistných odvětví –

1 a více z A: 90.000.000 Kč

B1,B2,B8,B9 a B18: 65.000.000 Kč

B3,B4,B13,B16 a B17: 90.000.000 Kč

B7,B10,B14 a B15: 160.000.000 Kč

B5,B6,B11 a B12: 200.000.000 Kč

- „pojišťovna“ obligatorní a vyhrazená součást obchodní firmy

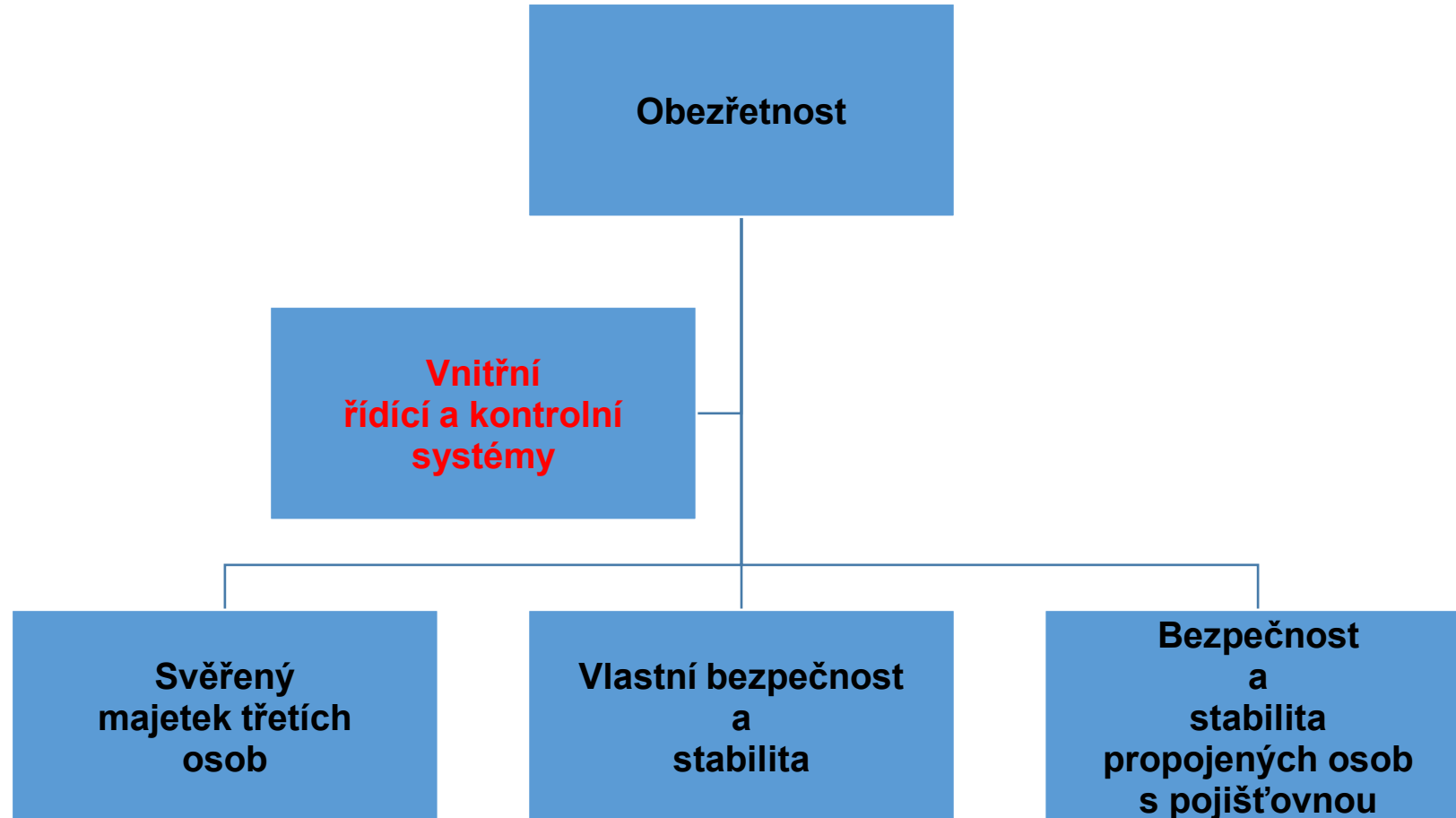
Zajišťovna

- přebírání pojistných rizik postoupených pojišťovnou nebo jinou zajišťovnou
- Forma: pouze A.S.
- „zajišťovna“ obligatorní a vyhrazená součást obchodní firmy
- Min. zákl. kapitál: A nebo B 500.000.000 Kč, A+B 1,000.000.000 Kč
- V ČR: VIG RE zajišťovna, a.s.

Akcie

- akcie s hlasovacím právem jen v zaknihované podobě

Principy činnosti tuzemských pojišťoven a zajišťoven

Principy provozování činnosti

- Legitimita činnosti
- Funkčnost a efektivnost řídicího systému
- Funkčnost a efektivnost kontrolního systému
- zákaz neomezeného ručení
- Legitimita zprostředkovatelů a likvidátorů
- zákaz smluv vedoucích ke zkreslování účetnictví nebo stability vlastního hospodaření
- zákaz činností ztěžujících nebo znemožňujících výkon dohledu
- respektování ochrany osobních údajů

Řídící a kontrolní systémy

- předpoklady řádné správy a řízení
- řízení rizik
- systémy vnitřní kontroly
 - vnitřní audit
 - průběžná kontrola
 - vyřizování stížností

Personální obezřetnost

Důvěryhodnost fyzických osob

- trestněprávní bezúhonnost
- podmínky pro výkon funkcí

Důvěryhodnost právnických osob

- důvěryhodnost členů statutárního a dozorčího orgánu
- povolení k činnosti
- insolvenční bezúhonnost
- Střet zájmů (§10 ZPoj09)

Technické rezervy

- pravděpodobnost nebo jistota plnění závazků, ale nejistá jejich výše nebo okamžik jejich vzniku
-
- obligatorní tvorba technických rezerv podle podmínek stanovených

Solventnost

- po celou dobu činnosti vlastní zdroje nejméně ve výši požadované míry solventnosti
- míra solventnosti = výše vlastních zdrojů vypočítaná podle metodiky ČNB.
- vlastní zdroje musí být kryty odpovídající hodnotou aktiv pojišťovny nebo zajišťovny
- 1/3 požadované míry solventnosti tvoří garanční fond. Minimální výši garančního fondu stanoví ZPoj (§ 77 a n.)

Odpovědný pojistný matematik

- § 80 a n.
- FO zapsaná v seznamu OPM vedeném ČNB
- osvědčení od International Actuarial Association (Kanada)
- Potvrzuje správnost rozdělení výnosů z finančního umístění, výpočtu sazeb pojistného, výši technických rezerv, výpočtu požadované míry solventnosti, pojistně matematické metody používané při posuzování pojišťovací činnosti

Česká asociace pojišťoven

- <http://www.cap.cz>
- spolek
- Sídlo: Praha

Česká kancelář pojistitelů

- www.ckp.cz
- profesní organizace pojistitelů, kteří jsou na území ČR oprávněni provozovat pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla Česká kancelář pojistitelů,
- zřízena zákonem č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla,
- Sídlo: Štefánikova 248/32, Praha 5,

International Association of Insurance Supervisors

- www.iaisweb.org

EIOPA

- **Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění**
- celoevropský orgán dohledu,
- Slouží k udržení stability finančního systému,
- Zajišťuje transparentnost trhů a finančních produktů,
- Pomáhá ochraňovat zájmy pojistníků, účastníků a beneficentů penzijních systémů.
- https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/eiopa_cs#n%C3%A1pl%C5%88%C4%8Dinnosti
- https://www.cnb.cz/cs/dohled_finan%C4%8Dni_trh/vykon_dohledu/mezin%C3%A1rodn%C3%AD_aktivity/eiopa.html

Registry ČNB v sektoru

Pojišťovny a zajišťovny

https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/seznamy/ostatni_seznamy/

[Pojišťovny a pobočky zahraničních pojišťoven](#)

[Zajišťovny](#)

[Zahraniční pojišťovny a pobočky pojišťoven poskytující přeshraniční služby v ČR](#)

[Pojišťovací zprostředkovatelé](#)

[Pojišťovací zprostředkovatelé, jejichž domovský členský stát není ČR](#)

[Samostatní likvidátoři pojistných událostí](#)

Pojišťovací zprostředkovatelé a likvidátoři

Zákon č. 38/2004 Sb.

o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona

(zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí)

Implementace:

Směrnice Rady 92/49/EHS ze dne 18. června 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přímého pojištění jiného než životního a o změně směrnic 73/239/EHS a 88/357/EHS (třetí směrnice o neživotním pojištění).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/92/ES ze dne 9. prosince 2002 o zprostředkování pojištění.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/83/ES ze dne 5. listopadu 2002 o životním pojištění.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/65/ES ze dne 23. září 2002 o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku a o změně směrnice Rady 90/619/EHS a směrnic 97/7/ES a 98/27/ES, v platném znění

Působnost

- a) **nabízení** pojištění a zprostředkování pojištění a zajištění,
- b) **podmínky podnikání** pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí,
- c) **podmínky zahájení činnosti** pojišťovacích zprostředkovatelů na základě práva zřizovat pobočky (usazovat se) nebo svobody dočasně poskytovat služby
- d) **registr** pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí a
- e) **výkon dohledu** nad činností pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí.

Negativní působnost

poradenská činnost v pojišťovnictví = příležitostné poskytování informací v rámci jiné profesní činnosti či pouhé poskytování obecných informací o pojistných produktech za předpokladu, že účelem takové činnosti není napomáhat uzavření nebo plnění z pojistné nebo zajišťovací smlouvy anebo vypracování odborných posudků škodných událostí,

činnost osob, které zprostředkovávají uzavírání pojistných smluv, jestliže jsou současně splněny tyto podmínky:

1. uzavření pojistné smlouvy vyžaduje pouze znalosti o pojištění, které je na jejím základě poskytováno,
2. nejedná se o pojistné smlouvy životních pojištění ani o pojištění odpovědnosti za škodu,
3. zprostředkovatelská činnost v pojišťovnictví je pouze doplňkem podnikání osoby zprostředkovávající pojištění,
4. sjednávané pojištění je doplňkovou službou dodávaného zboží nebo poskytované služby, je-li toto pojištění sjednáváno pro případ vady, zničení, ztráty tohoto zboží nebo služby, nebo je-li toto pojištění sjednáváno pro případ poškození nebo ztráty zavazadla nebo pro případ jiného pojistného nebezpečí spojeného s cestováním zabezpečeným dodavatelem této služby, i když se jedná o životní pojištění nebo o pojištění odpovědnosti za škodu, pokud je takové pojištění doplňkem k cestovnímu pojištění, a
5. výše ročního pojistného pro jednu pojistnou smlouvu nepřesahuje částku odpovídající hodnotě 500 eur a trvání takové smlouvy, včetně jejího prodloužení, nepřesahuje dobu 5 let.

Zprostředkovatelská činnost

= odborná činnost spočívající v

1. předkládání návrhů na uzavření pojistných smluv nebo zajišťovacích smluv,
2. provádění přípravných prací směřujících k uzavření pojistných nebo zajišťovacích smluv,
3. uzavírání pojistných nebo zajišťovacích smluv jménem a na účet pojišťovny nebo zajišťovny, pro kterou je tato činnost vykonávána, nebo
4. pomoci při správě pojištění a vyřizování nároků z pojistných nebo zajišťovacích smluv.

Pojišťovací zprostředkovatelé

- Osoby registrované ČNB k výkonu zprostředkovatelských činností v pojišťovnictví, a to za úplatu
- Zprostředkovatel může provozovat zprostředkovatelskou činnost pouze v postavení, v jakém byl registrován.

Kategorie (postavení) zprostředkovatelů

- a) vázaný pojišťovací zprostředkovatel (§ 5),
- b) podřízený pojišťovací zprostředkovatel (§ 6)
- c) pojišťovací agent (§ 7),
- d) výhradní pojišťovací agent (§ 6a)
- e) pojišťovací makléř (§ 8), nebo
- f) pojišťovací zprostředkovatel, jehož domovským členským státem není Česká republika (§ 9).

Vázaný pojišťovací zprostředkovatel

- jménem a na účet jedné nebo více pojišťoven
- neinkasuje pojistné
- nevyplácí plnění ze smluv
- nekonkurenční produkty
- odpovědnost pojišťovny
- smlouva s pojišťovnou

Podřízený pojišťovací zprostředkovatel

- spolupracuje s agentem nebo makléřem
- písemná smlouva
- neinkasuje pojistné
- nezprostředkovává plnění ze smluv
- vázán pokyny , na jehož jméno a účet jedná
- odměna
- odpovídá za škodu

Výhradní pojišťovací agent

- písemná smlouva
- jedna pojišťovna
- jménem
- na účet
- pokyny
- může inkasovat a zprostředkovávat plnění dle smlouvy
- odměna
- odpovědnost za škodu

jinak platí obdobná úprava týkající se vázaného pojišťovacího zprostředkovatele

Pojišťovací agent

- jménem, na účet
- přípustnost konkurence produktů
- přípustnost inkasa pojistného a zprostředkování plnění
- obligatorní pojištění odpovědnosti za
- škodu (možnost převzetí odpovědnosti pojišťovnou)
- odměna
- písemná smlouva s jednou nebo více pojišťovnami, podmínky pojištění viz § 7

AGENT x MAKLÉŘ

Pojišťovací makléř

- smlouva se zájemcem o pojištění – klient
- zpracování komplexní analýzy pojistných rizik, návrhy pojistných nebo zajistných programů, konzultační a poradenská činnost, správa smluv, sledování lhůt k revizi, spolupráce při likvidaci pojistných událostí
- obligatorní pojištění odpovědnosti
- odměna od pojišťovny, zajišťovny
- možnost inkasa a zprostředkování plnění

Pojišťovací zprostředkovatel rezident EEA

- EEA (jednotný pas)
- dle domovských podmínek
- informační povinnost vůči ČNB
- pobočka nebo na principu svobody dočasně poskytovat služby

- Pojišťovací zprostředkovatel s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, který hodlá zahájit svoji činnost na území České republiky, informuje o tomto záměru příslušný orgán dohledu svého domovského členského státu.
- Česká národní banka sdělí pojišťovacímu zprostředkovateli obecné podmínky provozování jeho činnosti v České republice a zapíše ho do registru ve lhůtě do 1 měsíce ode dne obdržení identifikačních údajů a potvrzení příslušného orgánu dohledu o jeho zápisu do registru vedeného v jeho domovském členském státě.
- Pojišťovací zprostředkovatel je oprávněn zahájit svoji činnost na území České republiky po uplynutí 1 měsíce ode dne, kdy byl informován příslušným orgánem dohledu svého domovského členského státu o tom, že byla splněna informační povinnost vůči České národní bance.

Samostatný likvidátor pojistných událostí

- provádí šetření nutná ke zjištění rozsahu povinnosti pojišťovny plnit ze sjednaného pojištění
- **smlouva s pojišťovnou**
- obligatorní pojištění odpovědnosti za škodu

Registr

- vede ČNB pro každou kategorii
- náležitosti registru a žádostí o zápis stanoví zákon
- veřejně přístupný
- Věstník ČNB - aktualizace 1x/2týdny

Česká národní banka - dohled

- Účel: ochrana spotřebitele a finanční stabilita pojišťoven a zajišťoven
- Kontrolní činnost
- Finanční dohled
- Dohled nad činností
- Dohled nad operacemi ve skupině
- Informace
- Opatření k nápravě
- Sankce **PŘESTUPKY!**

Řízení ve věcech dohledu v pojišťovnictví

- subsidiární použití SŘ
- Rozklad !

Česká komora samostatných likvidátorů pojistných událostí

ČESKÁ KOMORA
SAMOSTATNÝCH
LIKVIDÁTORŮ
POJISTNÝCH
UDÁLOSTÍ

- www.ckslpu.com
- spolek
- Sídlo: Brno, Helfertova 505/5,
- MZLU

Asociace českých pojišťovacích makléřů

- www.acpm.cz
- spolek
- Sídlo: Praha, nám. W. Churchilla 2

